

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Grasszál a béke.

Makó, szept. 2.

Hála a Mindenhatónak és a Gondviselésnek: az interparlamentáris konferencia megint tanácskozási ülésre. Brüsszelben, a szenátusi palotában már minden előkészületet megtettek a konferencia tagjainak befogadására. Ott lesznek — szolgálgjon megnyugvásul minden magyar embernek — a konferencia magyar tagjai is: gróf Apponyi Albert, Kossuth Ferenc és Khuen-Héderváry. Az előbbiek kísérletet tettek Magyarország pacifikációját nyélbe ütni s mivel négy éven keresztül ezzel felsültek, most megkísérik a világ sorát megjavítani. Ami nem sikerült itt, talán sikerülni fog ott. Khuen most van rajta, hogy Magyarországot boldogtalansítsa. Elmegey ő is Brüsszelbe, ahol nem tapsol a háta mögött „kompakt majoritás”, melyet pénzen és és erőszakkal harácsolts össze. Hátha ott anélkül fog valami sikert elérni.

A világ azonban vajmi keveset várhat ettől a konferenciától. Ott ugyanis a világbékéről léssen szó. És hirdetni fogják, hogy ime: a békészek, a jó, öreg szakalások hogyan s miképpen tartják üdvösnök a világbéke fentartását. Konstatálni fogják, hogy milyen boldogok most a népek, mivelhogy seholy sem dörögnek az ágyuk és nem folyik vér a csatatereken.

Valószínűleg senkinek sem fog eszébe jutni hangoztatni, hogy ez a béke mely mostanság grasszál, véresebb és iszonyubb, bármilyen véres és rettenetes háborúnál. Csak a béke áldásait hirdetik és követelik annak fenntartását, de tartózkodni fognak attól, hogy az örökös fegyverkezés örületes, kárhóztos és átkos voltát hangsúlyozzák. Ime: itt vannak az ugynevezett Dreadnoughtok. A mi népünk is megszámlálhatatlan milliókkal járul hozzá, hogy a vizeken ezek az

öldöklő hajóóriások járjanak. Az emberiség nagyobb produktív munkájának legnagyobb részét elnyelik és fölfalják ezek és a népek nyögnek-sohajtanak az iszonyu teher alatt. Pedig még el sem készültek, még javában folyik beléjük a tömérdek pénz, máris túlhaladtak s máris haszontalanoknak bizonyultak. S megint újabb öldölő eszközökre van szükségük a világ hatalmasainak, amelyek ismét újabb milliárdokba fognak kerülni s ismét beléjük hull a népek vére-vertéke.

Mikor kezd majd hirdetni ez a nagy béketestület, hogy a militarizmus az, mely súlyos átok gyanánt nehezedik az emberiségre? Mikor mondja ki, hogy a militarizmus iszonyu és vérszomjas molochját kell agyonütni, hogy ne nyomorítsa tovább az emberiség produktív munkáját. Hisz az általános világbékéből csak annyi haszna van a dolgozó és munkálkodó világnak, hogy legfőbb javai elvesznek és semmivé válnak.

Azonban ne feledjük, hogy a konferenciának olyan tagjai is vannak, akik különböző vezető államférfiak. Képzeld el, hogy Khuen fulmináns filippikát mondana ott a militarizmus ellen. Vajjon milyen szemmel nézne rá, amikor hazajönne, a mindenható Aehrenthal? Bizony nem merik a szájukat kinyitni azok az urak ott, de azért himnuszt fognak zengetni a békének.

Ez pedig a leghaszontalanabb dolog. Ha béke van, akkor nem szükséges a békét hirdetni, ha bátoru vanhiába hirdetik. De ha megfujnak a riadót arra, hogy be kell szüntetni az örületes fegyverkezést, akkor volna csak ünnep a világon.

De erre még sokáig várhat az emberiség.

— **Meghívó.** A „makói társadalmi egyesület” választmánya e hó 4 én, vagyis vasárnap délután 4 órakor a Korona-szállodában levő helyiségében ülést tart, melyre a választmány tagjait ezuton hívja meg az elnökség.

A mai sorozás.

Gyenge eredmény.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, szept. 2.

Általános az a meggyőződés, hogy a sorozás eredménye évről-évre rosszabb. Ezt a feltevést bizonyos tekintetben igazolta a ma, Makón megejtett sorozási eredmény. Az első korosztály ifjaiból 200 állítás köteles állott ugyanis mérték alá. Ezek közül mindössze 64 vált be katonának.

Nem tölthetne el senkit ez az eredmény aggodalommal, ha azonban figyelembe vesszük, hogy a nem nagyon rég multban 100 ifju közül 75% lett alkalmas katonai szolgálatra, akkor a gondolkodó ember részére mégis elszomorító a mai eredmény.

Vigasztalás gyanánt csak az szolgálhat, hogy más vidékekkel szemben a mi eredményünk százalékokban kifejezve, még elég jó.

A mai sorozás eredménye a következők:

Délelőtt 9 órakor vette kezdetét a sorozás. Polgári elnök volt *Hervay István* alispán. Makóvárosát képviselte *Gera Sámuel* katonai nyilvántartó, városi főjegyző. A katonai hatóságot képviselték: *Kucsés* közös hadseregbeli és *Némethy* honvéd-őrnagyok.

A mai sorozásnál 200 ifju állott mérték alá. Ezek közül benmaradt 64 fiatal ember. Névszerint a következők:

Kocsis Sándor, Gera István, Felberbauer János, Paku Mihály, Dégi István, Gulácsi Péter, Lajos József, Fazekas Imre, Sándor Rezső, Galgóczi János, Szilágyi György, Fodor Sándor, Nagy József, Kristó Sándor, Kocsis János, Bálint Ferencz, Tóth Mihály, Kristóf István, Szilágyi Mihály, Nagy Gy. Imre, Kis Sándor, Papp János, Pozsonyi Ekhárd Vilmos József Lázár János, Ménesi György, Kocsis Imre, Erdei István, Gera Sándor, Szalárdi István, Sajtos István, Barta Imre, Aaffai Ferencz, Bíró István, Joó Bálint, Kusz József, Iritz János, Szilágyi Ferencz József, Sipos Sándor, Márton János, Szabó Imre, Szalai Sándor, Erdei Ferencz, Nagy Gy. Antal, Franchk Ernő, Raffai János, Saksó András Imre, Fodor János, Galamb József, Rác János István, Bartal Imre, Szirbik Imre, Engedi István, Nagy Sándor, Brutyó János, Dégi Imre, Gera Antal, Nacs József, Gilicze István, Kelemen Péter, Sipos Antal, Sipos János, Borbély János, Csomor Ferencz, Bálint József.

A pápa és az ifjuság.

Az egyház új harca.

Makó, szept. 2.

Körülbelül huszonnégy óra óta a világnak újabb szenációja van. A Borromeus-enciklika után a Vatikán máris egy újabb irással gyarapította a pápai irodalmat. Egy igen eiterjedt *katolikus demokrala* egyesület, a *Sillon*, amelynek Franciaország számos városában fiókegyesületek vannak, magára vonta *X. Pius* haragját. Az egyesület ugyan már előzőleg is intést kapott több francia püspöktől, a pápa is kifejezte bizalmatlanságát, míg végre most már betelt a pohár. A pápa irást intézett a francia püspöki karhoz, amelyben óva inti a főpapságot attól, hogy a Sillon vezetésében, vagy pártolásában részt vegyének. A Sillon ugyanis élénk tevékenységet fejt ki a katolikus *demokralia* körül, egy kissé talán modernista vizeken evez, úgy lehet, az egyesületbe is beszivárogtak már a Schnitzerek és Loisch által képviselt modernista eszmék. A Sillon ugyanis a napokban egy új napilapot indított meg „*La Démocratie*” címmel.

Újabb írásban a pápa kijelenti, hogy az egyesület által hirdetett eszmék ellenkeznek az egyház elveivel. A pápa ezután megvitattja az egyesület programját és működését, azután előírásokat ad arra nézve, hogy a papság minő álláspontot foglaljon el az egyesülettel és a sillonista ifjussággal szemben. A katolikus papságnak eltiltja a pápa, hogy a Sillon önálló csoportjaihoz csatlakozzanak. Azok a sillonisták, akik ez előírásoknak nem vetik alá magukat, az egyházi szabályok szerinti elbánásban fognak részesülni. A pápa kiemeli ebben az írásban, hogy a sillonisták *demokrala alapelveik folytán az egyház tanaitól eltérő elveknek hódolnak*. Vatikáni fölfogás szerint nem engedhető meg, hogy valamely egyesület szociális programot állítson föl az egyházi hatóság megkérdése és helybenhagyása nélkül. A pápa azt mondja ebben az írásban, hogy *az egyház tanáival ellenkezik az, hogy a polgárok szabadságára és egyensőségére építsék föl a szociális reformokat*.

A Vatikán ez újabb pápai nyilatkozattal az egész demokráciát, az emberi jogegyenlőség elvét és a szabadság eszméjét nyíltan arcul csapja. Szinte úgy látszik, az egész világot maga ellen akarja zudítani. Szó szerint még nem is ismerjük ennek az enciklikának szövegét, de ugylátszik, untig elég anyag van benne, hogy a jogokért küzdő népeket és nemzeteket maga ellen zudítsa.

Mialatt az egész világ gondolkodó keresztényei, a modernisták — miként a minapi berlini vallás kongresszuson is láttuk — azon tanácskoztak, miként lehetne a katolikus egyház tanait a logikával és a korszellemmel, a történeti igazsággal kiegyeztetni, mialatt egyre szélesebb, áthidalhatatlanabb lesz az az örvény, amely a dogmatikus katolicizmust az élettől elválasztja, az alatt a Vatikánban szinte kettőzött erővel kavargják föl színre a középkor elavult megrozsdásodott eszméit. Most már az egyenjogúság ellen is tiltakozik X. Pius. Nagyon jól tudja ma már mindenki, hogy az egyenlőség eszméjét nem úgy szokás értelmezni, mintha az emberek egyenlő kvalitásuak lennének, hanem úgy, hogy a tövény előtt egyenlő jogokkal birjanak. A világ haladása ebben az irányban halad és X. Pius hiába iparkodik az egyenlőség eszméjének félreértéséből dogmát faragni egyháza számára.

— NAGY — gyógyezertár a „Mégváltóhoz.” Aradi-utca.

(Főtérhez közel.) Telefonszám 9.

NAPI HIREK.

— **A Juhász-féle könyvtár átvétele.** Makó város képviselő-testülete, mint ismeretes, legutóbbi közgyűlésén kimondta, hogy a közkönyvtárat felállítja és ennek alapját a város tulajdonát képező Juhász-féle könyvtárral veti meg. Minthogy a Juhász féle könyvtár ez idő szerint a makói főgimnáziumban van, hol azt *Abaffy Béla* tanár leltározta, azért a városi tanács mai ülésében akként határozott, hogy a könyvtárat a felvett leltár szerint 26-án veszi át. A tanács ugyanez alkalommal a könyvtár átvételéhez *Gorcsa Péter* városi tanácsjegyzőt és *Hajdu János* főszámvevőt küldötte ki.

— **Iskolaszéki ülés.** A református egyház iskolaszéke ma délután *Berecsky László* elnökle alatt ülést tartott, melyen az új tanév kezdéni szükséges intézkedéseket tették meg.

— **Tengerek Makón.** A nagy világegyetemenk mindössze 5 nagy tengere van. Makóvárosának a város műszaki hivatal bölcsességéből számtalan. A világ-egyetem nagy tengerei az emberi egészségre nem károsak, a makói tengerek, jobban mondva bacillus tócsák egyenesen veszélyesek az egészséget. Pár nappal ezelőtt ugyanis türethetetlen volt a hőség. Megeredtek azonban az ég csatornái. Bőségesen esett az eső. Lehült a levegő. Szin e üditi az embert. Mi lesz azonban egy pár nap múlva, mikor várni lehet az újabb meleg napok, a vén asszonyok nyarát. Ekkor poshadni kezdenek a műszaki hivatal által létesített makói tengerszemek. A mérnöki hivatalán abban a hitben él, hogy ezek a poshadt mocsarak nem terjesztik a kolerának és a többi fertőző betegségek bacillusait? Téved. Mert bizony ezek a mocsarak, különösen a Ráday- és Héderváry utcai feneketlen árkok

vize, mocsara valóságos meleg ágya lesz a fertőző bántalmak terjesztésének. És ezt mind megtűri a felettébb hatóság. El lehet mondani, hogy az egész hatóság küzd a kolera ellen, a műszaki hivatal pedig felcsapott az emberi életet kioltó fertőző betegségek terjesztőjének.

— **A tanítóegylet jótékony-sága.** A csanádmezei tanító egylet választmánya ma délelőtt *Strausz Gyula* elnökle alatt ülést tartott, mely alkalommal az Eötvös-alap kamatait *Pokorny Béla* egyetemi tanulónak, *Pokorny Béla* nagylaki állami iskolai tanító fiának ítélte oda. Ezen kívül még néhány folyó ügyet intézett el az egyesület választmánya.

— **Elkobzott mérlegek.** A rendőrkapitányi hivatal ma, a hetipiac alkalmával vizsgálatot tartott az ür és súlymértékek használatát illetőleg. Minthogy igen sok ür és súlymérték nem volt a törvénynek megfelelőleg hitelesítve, a rendőrség igen sok ür és súlymértéket kobzott el és tulajdonosaik ellen kihágás miatt indították meg az eljárást.

— **A krassószörényiek támogatása.** A makói polgári leányiskola ifjusága nem régen a krassószörény megyei árvizkárosultak javára műkedvelői előadást rendezett. Az előadás tiszta jövedelme 74 korona 20 fillér. Ezt az összeget ma szolgáltaták be a város polgármesterének, ki azt rendeltetési helyére juttatta.

— **Segélyezés.** Makó város tanácsa mai üléséből kifolyólag a nagymaradi református egyháznak templom építés céljaira 10 koronát utalványozott ki.

— **Fizetik a községi adót.** Makó város adópénztárába a legutóbbi 10 nap alatt 32788 korona folyt be községi adóban. Ezt az összeget a pénztári tisztviség, tekintettel arra a körülményre, hogy most lett vége a nyári munkának, kevésnek találja. Igaz ugyan, hogy Makón a legnagyobb adófizetés az év utolsó három hónapjában történik.

— **Temetés.** Ma délután temették el a közönség óriási részvéte mellett a korán elhunyt *Földesi Sándor* újvárosi kereskedőt. A temetésen *Dr. Kecskeméti Armin* főrabbi mondott megindító gyászbeszédet, a szertartásos énekeket pedig *Weisz Armin* látta el énekkarával.

— **Értesítés.** A „Makói úri kaszinó” a Korona szállodabeli helyiségeiből már a mai napon kiköltözködött. Ennek folytán ezen helyiségekben a „makói társadalmi egyesület” már a mai napon berendezkedett. Ezt a társadalmi egyesület vezetősége azal hozza tudomásra, hogy az egyesület tagjai az újonnan berendezett helyiségeket már mostantól fogva látogathatják.

— **Vége a diennyóarulásnak.** *Rákossy Gyula* tekintettel a terjedő kolera járványra, a mai nappal beültötte a dinnyepiacot. Akik a tilalom dacára a piacra dinnyét visznek, szigorú büntetésben részesülnek.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán 30.000 koronát nyert: 74470; 20.000 koronát nyert: 106488; 15.000 koronát nyert: 30384; 10.000 kpronát nyertek: 41084, 52074; 5000 koronát nyertek: 63679

70313 82182 82428: 200) koronát nyertek: 6472 55709 65492 77125 966743: 1000 koronát nyertek: 16402 22018 80187 98114; 500 koronát nyertek: 799 5809 6019 9499 10487 10619 10651 11801 12478 14717 18788 21863 24319 32238 34518 35573 36523 32932 39852 44008 44760 45250 46653 46982 51404 53977 58785 59880 60852 63681 65926 66418 66797 67124 68415 71400 71737 72465 74877 27696 78011 83804 87983 93161 93419 95255 95885 99803 103287 103671 103708 104667 105312 106688 109643. Azonkívül kihuztak 1926 sorsjegyet 200 koronás nyereménynyel.

— **Állami jutalmak ipari munkásoknak.** A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonságokkal érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik az aradi kereskedelmi és iparkamara területére és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztatnak ki megfelelő mértékű jutalomra való érdemességgel. A kiténtetett munkások mindegyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap. A kiténtetésre való javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kamara feladatait képezvén, felkérjük a kerület munkaadóit, ugy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében, kiket a jutalmazásra érdemesnek tartanak. A kiténtetésre való igény előfeltételei a következők: 1. A magyar állampolgárság. 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmazás. (Kapus kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgáltatást teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat.) 3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében, (tanoncévek beszámítható), évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűnek tekintetnek.) 4. A rendes munkabér, vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. A kellően felszerelt ajánlások legkésőbb 1910. szeptember hó 10-ig küldendők be az aradi kereskedelmi és iparkamarához.

— **Szöknek a lelencek.** Alig van nap, hogy egyik vagy másik lelenc meg ne szökne gondozójától. A rendőrkapitányi hivatal ma arról értesít bennünket, hogy *Barta Julianna* 8 éves lelenc elszökött a telepfelügyelő lakására. Ugyancsak arról is hirt ad a rendőrség, hogy *Bognár Lidi* megszökött *János* nevű kis csecsemőjével *Puskas Antalnétól*. A megszökött lelencet körözik.

— **Mémlővásárlás.** A földmívelésügyi miniszter által elrendelt mémlővásárlást szeptember hó 15-én tartják meg Makón. A lővásárra a tulajdosok teljesen kifejlett méneiket vezethetik fel.

— **Villamvilágítás egy iskolában.** Makó város tanácsa mai

ülésén az ipariskolai bizottság kérelmére kimondotta, hogy az ipariskola hat tantermébe a villamvilágítást vezeti be és egyben utasította a mérnököt, hogy haladéktalanul intézkedjék a villamvilágítás mielőbbi bevezetése iránt.

A mikolai siró Madonna.

A „M. F. U.” tudósítójától.

Ilyenkor, augusztus végén, 26., 27. és 28-án az ország románlaktá vidékeinek népe, tpvábbá *Románia, Moldova és Lengyelország* sok ezer fia, harminc-negyvenéves ember, vallásos bucsujárást rendez *Szolnok Doboka* megye egy kicsiny oláh falujába, *Mikolába*. Itt van ugyanis a csodatévő könnyező Mária-kép, aki minden bajt rendbe hoz, minden betegséget meggyógyít. A szent helyhez vezető uton a térden csuszó, magukat étlen, szomjan vonszoló zarándokok ezrei leverő látványt nyújtanak.

Az idei bucsun, a mely augusztus 29-én ért véget harmincezer ember is megfordult. Itt lehetett látni *Szeben, Hunyadi Fogaras, Krassó Szörény, Máramaros, Kolozs, Szolnok Doboka, Szilágy, Beszterce, Szatmár, Alsó-Fejér, Maros Torda, Arad, Torda Aranyos és Küküllő* megyék minden festői viseletét. A zarándokhely környékét mindenféle élelmes kereskedő lepte el és árulta a szentképeket és a pálinkát.

A kép eredete.

A mikolai bucsut az a Madonna-kép teremtette meg, melyet jelenleg a kolozsvári piaristák templomában őriznek s minden év Nagyboldog asszony napján, augusztus 15-én, a kolozsvári bucsu napján közszemlére kifüggesztenek. Mikolában ennek a képnek csak a másolata van, de ez a reprodukció nagyobb tömeget vonz mégis magához, mint a kolozsvári akár öt év alatt. A kép legendája a következő:

Az eredeti Mária-képet 1861-ben egy *Lukács* nevű ruthén származású gör. kath. pap festette Nagy-Iklód községben. *Lukács* megvásárolta a képet egy *Kupcsa János* nevű Oláh nemes és a mikolai templomnak ajándékozta. 1899-ben kezdődik a kép karrierje és szenzációja. Ez évben a *Hohenzollern* lovasezred *Szamosújvárott* táborozott, egyik századát azonban téli szállásra Mikolába különítette. Február 15-én aztán a legenda szerint a katonák megdöbbenve tapasztalták, hogy a kép sir.

Rögtön tudatták a szenzációs eseményt a község *Mihály* nevű papjával, a ki nem tudta megmagyarázni a sirás okát. A katonák jelentették a felfedezést parancsnokuknak. *Vanner János* századosnak, csakhamar hire ment a könnyező madonnának. Február 15-től március 12-éig azután a kép majdnem állandóan könnyezett, s nemsokára *Kornis Zsigmond* erdélyi gubernátor szent-benedeki kastélyba vitette. A mikolaiak azonban pörölték a képet és a sok versengőnek *Kollonits Lipót* bíboros úgy vetett véget, hogy a Madonnát a kolozsvári jezsuitáknak adományozta. A jezsuitáktól a piaristák örökölték a képet s azóta az ő birtokukban van. *Kollonits* és *Batthyány Ignác*

a Madonnát csodatévnek nyilvánították.

A kegyhely borzalmai.

A zárúdokok a bucsu ideje alatt valóságos állati sorsban szenvednek. Augusztus 26-án egész éjjel mosta verte őket az eső. A csodaképet 30-40 ezer ember csókolja végig, képzelhető, hogy a bacillusoknak és minden piszoknak milyen Indiája a kép üveglapja. A bucsusok tábora már kilométernyi távolságra iszonyu büzt terjeszt, mert ez a rengeteg ember négy napig szabad ég alatt végzi emberi szükségleteit. Ezek a szegény elbódult agyu emberek, a kik leginkább szörnyű betegségeik gyógyulását keresik a csodatév Madonnánál, mindenféle nyavalyák és járványok baktériumaival térnek meg hazájukba, családjukhoz.

Kisiparunk.

Versenyképesség és befektetés.
Makó, szept. 2.

A magyar kisipar meddőségének okát már régóta keresik nemzetgazdászaink, azonban még eddig csak arra az igazságra találtak rá, hogy hazafias frázisokkal az iparpártolás ügyét elősegíteni nem lehet. Mert a fogyasztó közönség azt a piacot keresi fel, amely neki olcsóbb és jobb árukat szolgáltat. Ez természetes és nem kell bővebben magyarázni.

A magyar ipar fejlődését tehát csak úgy lehet elősegíteni, ha tisztességes magyar piac alakul és ha a magyar kezek produktumai jószág, minőség és olcsóság tekintetében versenyképesek lesznek a külföldi államok ipari termeléseivel. Egészséges magyar piac pedig csak akkor fejlődhet ki, ha a vállalkozói szellem felébred az országban. Egy szóval, ha belföldi kis és nagyiparunk lendületet vesz.

A vállalkozói kedv hiánya miatt pang a magyar ipar. Ezt érzi meg a belföldi fogyasztó. Ezért küzd az állam folytonos anyagi zavarokkal és ezért oly sivár a magyar ipari munkások helyzete. Nincsen kereseti alkalom és nem tehet most a munkások nagy serege, kivándorol Amerikába, ahol ma már ugyan a munkabérek nem igen rózsásak, de van legalább kereseti alkalom mert a munkásanyag nagy a kereslete.

Hogy a magyar tőke tulajdonosainak miért nincsen meg a vállalkozói kedvük, azt ezuttal nem kutatjuk, csak egy tény akarunk leszögezni, ami nagyon szomorú jelenség.

A magyar ember, ha néhány ezer koronája van, az íróasztalok mellé siet, ahol aktagyártással foglalkozik és gazdálkodik szabad idejében azokon a földeken, amelyekbe beleölte van több ezer koronája. Világos, hogy az íróasztalok mellől gazdálkodni nem lehet. A végső szomorú eredménye ennek a félig pipas, hivatalos, félig földbirtokosi állapotnak az, hogy a földbirtok eladósodik. Eleinte kisebb, majd később nagyobb jelzálogos kölcsönök nehezdednek az ingatlanokra.

Egy második tapasztalat pedig az, hogy a magyar tanyák lakossága is igyekszik kis tőkét elvonni a produktív ipari termelésből és a bankokba apró betétek

alakjában helyezi el megtakarított garasait. Tessék csak megnézni egy nagyobb pénzintézetet. Vásárok és piaci idők alkalmával száz meg száz tanyai magyar tolong ötven, száz koronás betétekkel a folyosón.

A jelzálog és a betéti osztály nálunk a legkifejlettebb ágai a bankok üzletágainak. Legélénkebb tanúság erre az, hogy a kis vidéki bankok egymásután emelik fel alapítókijűket azért, mert a jelzáloghitelezés mind nagyobb tőkét vesz igénybe.

Hogy ilyen körülmények között a magyar ipar nem fejlődhetik versenyképessé és nem boldogulhat, az nagyon természetes. És ez a mi átkunk, a mi szerencsétlenségünk.

Férjhez akar menni?

Csak Bácsszenttamásra írjon, ha 26 éves elmúlt.

Makó, szeptember 2.

Lassan-lassan kezd a babona megszünni, hogy a házasságok az égből köttetnek. És lassan-lassan kezd bizonyosodni, hogy a házasságok az apró hirdetekben köttetnek.

Ennyi bevezetés után minden további kommentár nélkül leszögezhetjük a következő érdekes apróhirdetést:

Figyelmeztetem

mindazon hölgyeket, kik férjhez menni óhajtának Bacs Szenttamásra vendéglőshöz, kérem becses soraikat, de csak komoly szándékuaknak, levelekért esedezem és hölgyeim, csakis 26 éven felüliekre fogok válaszolni, elsősorban előnyben részesülnek, kik jó gazdasszonyok és kik jó szakácsnők és kik több nyelven jártasak.

Bizonyára igen sok jelentkező lesz, akik még Bacs-Szenttamásra is szívesen elmennek, csak be-kössék a fejüket.

„Nem vagyok én zsidó!...“

A „M. F. U.“ tudósítójától.

Nagyvárad, szept. 2.

A nagyszalontai adóhivatalnál nemrég vadászjegyet váltott Oláh-homorod község jegyzője: hernáthfalvi és földvári Földváry Jenő. Az adóhivatal elkövette azt a szörnyű bünt, hogy a nemes nemzetes és vitélő ur nevéből elsikkasztotta a ragyogó y-t és í vel írta. Erre igen mérges lett a jegyző ur és az adóhivatalnak ezt a levelet kanyarintotta:

Tekintetes kir. adóhivatal!

Tisztelettel kérem sziveskedjék vadászati jegyemet a bevallási ívhez megfelelően kiállítani. Én nemes hernáthfalvi és földvári Földváry Jenő, nem vagyok egy nemesített zsidó és nem mint ilyen vallottam adót. Az én nevem Földváry és nem Földvári. Sziveskedjék vadászati jegyemet ehhez képest kiadni, mert másképp nem fogadom el. Ellen esetben

egyenesen a m. kir. pénzügyminiszter urnál panaszt emeltek.

Oláh-homorod, aug. 25.

Tisztelettel

Földváry Jenő,
jegyző.

A tekintetes kir. adóhivatalnak nem imponált a nemes harag. Följéltette Földváry Jenőt a bihari alispánnál.

Arra kerete az alispán urat az adóhivatal, hogy / alatt csatolt illetlen és hivatalukat mélyen sértő átiratáért utasítsa rendre a jegyző urat és bírságolja meg azért, mert pontatlanul szállítja az adóösszegeket. Együttal kérték, figyelmeztesse a jegyző urat arra is, hogy a község pénzén vett levélpapír nem arra való, hogy haszontalanul saját céljaira használja.

Fráter Barna alispán rögtön szigoruan intézkedett. És még megtörténhetik, hogy a homorodi jegyző olyan vadászjegyet kap, a melyeken nincs rajta predikátuma.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Írta: egy volt 48-as honvédtüszév.

(64)

Két menyegző.

Az elalélt hölgyhöz érkezve látta, hogy élettelen; kilétét pedig senki sem tudta megmondani. Így kiadta a rendeletet, hogy a község háza kamarájába vitessék.

A község bírása ma is az volt, a ki S... Géza lakodalman 17 év előtt akkor is mint községi bíró örvendett az új párnak.

Amint a templom eleibe rendelt talyigára fel akartak tenni az elaléltat, a bíró jobban szemügyre vette s borzadály fogta el egész valóját. Nézi-nézi és még jobban erősbül meg benne a hite, hogy az, a kit ő néz, az azonos azzal, a kinek ő képzeli.

Nem viteti el tehát a hullát a község kamarájába, hanem bemegy a lakodalmasok közé és megsugja az öreg plébánosnak sejtelmes gyanuját.

Ez haladék nélkül kalapját veszi és siet meggyőződést szerezni magának arról, a miről a bíró előtte beszélt.

De már a plébános mint afféle jámbor lelkű öreg ur amint látta és felismerte, hogy az elalélt vagy meghalt nő nem más mint az eltűnt iskola mesterné S... Gézáné, érzelmeit és meglepetéssel párosult álmétködését nem tudta eltitkolni, hanem hangos kifejezéssel árulta el az összezsúdlott falusi nép előtt felfedezését.

Ezen felfedezés híre tűzként terjedt el a faluba. Minden élő csak erről beszélt és sietett a templom elé meggyőződni a valóról.

Nem csoda tehát, ha e hír a vendégek előtt minden titkolódzás dacára utat tört magának a lakodalmos nép közé is. Először egy jelen volt orvos sietett a színhelyére, hogy ha kell és lehet, az első segílyt megadhassa.

De nem maradt titok a házigazda előtt sem, a ki örülteként rohant a templom felé, amidőn már karra fektetve hozták az elaléltat az iskola termébe.

(Folyt. köv.)

Eladó föld.

A békési uti iskola szomszédságában egy fertály tanya föld örök áron szabadkézből

eladó.

Értekezhetni lehet

Gera Istvánnal

Csillagkereszt utca 855. sz.

Bármily célra használható új hitelesítéssel ellátott két darab

Üzleti mérleg

olcsó **ELADÓ.**
árért

Megtekinthető:

Kapusi Mihály

fűszerkereskedésében. Megyeház u.
Ugyanott két fiú TANULÓNAK felvétetik.

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a Lukács-féle

„Harmat“ krémet

mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztálatanságot. Kisimitja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájós, ifju arcszint; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájút kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 színben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: egyedül a készítőnél

Lukács Ferenc

„Megváltó“ gyógyszer-tárában, Aradi-u.

Telefon szám 95.

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított főtéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, koci és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormen-tesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzín, petrolum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettésű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus választékban.

HÁZELADÁS.

Báró Erdélyi:(Nagy-Orosz) utcai két beltelken épület a görög katolikus temető közelében királyhegyesi utvonallal egybekötött, kövezett ut mentén, igen nagy közlekedési hayen lévő, *Fekete Dániel-féle* 49 népsorszámu **SAROK HÁZ**, melyben van 4 utcai padot szoba, bolt és korcsma helyiséggel, 3 konyha. 2 élés kanra, 1 pincze, alsóudvari lakás 1 szoba és konyhával **örök áru ELADÓ** vagy **KIADÓ.**

Ertekezhetni: — —
Geranics István és György tulajdonosokkal, Kossuth-utca 14 sz. 4. Buza István vendéglőjénél.

Fegyverjavító műhely Makó
000 Szent-István tér. 000

Műhelyemben gyárilag végzek *fegyverek javítását és átalakítását, fegyvercsövek barnítását vagy feketítését; új fegyveragyakat.* Bármily javítások pontosan lesznek műhelyemben elkészítve.

Ugyanott ügyes fiuk **TANONCUL** felvétetnek. — —

Tisztelettel:
Halász Károly fegyverműves.

Nyomdász tanoncok

havi fizetéssel
vétetnek fel a

Makói

Független Ujság nyomdájában. Kazinczy-u 3.

A **Bálint Lajos** féle-bogárzói **hatfartály tanyaföld**, melyen megfelelő tanyai lak és gazdasági épületek is vannak, általam mint megbízott által

örök ELADÓ.

Kuliner Sándor bankiroda tulajdos Makón.

Kedvező fizetési feltételek
00000 mellett 00000

eladom

aradi-utcai ujjonnan épült
2164. számú

házamat.

Ertekezhetni lehet

Lenkei Károly asztalossal, Megyeház-utca
— — 25. szám alatt. — —

Értesítés

Alulírott értesitem a n. b. hölgyközönséget, miután külföldi tanulmányom befejeztem itthon önálló

női szabóságot

megkezdtem s most az őszi és téli szezon idénynek megfelelő ruhákat a *legújabb divat* szerint készítek, a n. b. hölgyközönség kényelmére házhoz is megyek, gyászruhákat gyorsan és pontosan készítek.

A n. b. hölgyközönség szives pártfogását kérve vagyok tisztelettel:

Kiss Istvánné

angol és francia perfekt nő szabó Makó, I. ker. Dessewffy-tér 14. (Csala ház ludpiac)

Ugyanott jobb *varrólányok* és *tanuló* felvétetik. 0—0

ELADÓ

oo egy kellemes hangu oo

cimbalom.

— **Ára 70 korona.** —
Kazinczy-utca 3. szám alatt.

Iskolai könyvek
bekötését

a legerősebb angol vászon kötésben a legolcsóbb árban készíti

Bodor Sándor

könyvkötő.

A Zsidó iskola mellett. Ugyanott egy fiu fizetéssel **TANONCNAK** felvétetik. — —

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Vásárhelyi-u. 23. sz. alatt Nemes Lajos** kovácsmester ur házában egy ujjonnan berendezett

kádár üzletet nyitottam.

Elvállalok új hordók, fürdő- és káposztáskadák, tőrös- és vizesdézsák készítését minden nagyságban, elsőrendű tölgyfából. — Ugyiszintén azok javítását felelősség mellett eszközölöm, jutányos áráért. 000 000 000

Kész munkákat raktaron tartok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Szendrei István kádár-mester.
Vásárhelyi-utca 23.

Író-, rajzszerkek és füzetek legjútányosabb áron.

Tankönyvek minden iskola részére

~*~ a hivatalos előírás szerint kaphatók: ~*~

Gaál László könyvkereskedésében
Főtér Böhm ház.

Minden egyes tankönyv helyességeért szavatolok.